

گزارش
حقوق

عکس: Gettyimages

نمایندگان مجلس طرح اصلاحی راتصویب کردند که براساس آن سقف ضمانت اجرای کیفری و محکومیت زندان برای مردان از ۱۰ سکه به ۱۴ سکه رسیده است

خانواده مهریه

حقوقدانان معتقدند در صورت قانون شدن این طرح، زنان طلبکار در موضوع مهریه یک ضمانت اجرایی بازدارنده و اثربخش را از دست می دهند

مهمترین دغدغه‌ای که منجر به ارائه طرحی در مجلس شده، این است که بتوان تعداد زندانیان مرد را کاهش داد. بهروزآذر معتقد است که مسئله این طرح، فشارهای اقتصادی است و به یک‌باره از عدد ۱۱۰ به میزان مطرح‌شده در آن طرح رسیده‌اند، واقعیت این است که مهریه صرفاً یک عدد و فقط یک دین مادی نیست، بلکه یکی از اضلاع مهم نظام حقوقی خانواده است: «اگر قرار است این ضلع اصلاح شود، مابقی اضلاع هم باید با هم بررسی و اصلاح شوند؛ چون این موضوع آثار مختلفی روی زندگی همه به‌خصوص زنان دارد، موضع مشخص معاونت زنان این است که اصلاح مهریه باید متوقف شود؛ چون اصلاً مطالعات جدی در این زمینه انجام نشده است. ماب‌ماده ۲۲ که مهریه را به ۱۱۰ رسانده بود، نقد جدی داشتیم و اشکالات جدی در اجرای آن وجود داشت که نه تنها آن موارد مرتفع نشده است که بحث جدید دیگری به‌صورت یکجانبه مطرح شده است.» او این را هم گفت که فشار اقتصادی حتماً وجود دارد، ولی صرفاً برای مردان نیست و به‌همان میزان متوجه زنان هم هست: «اینکه مایک‌جانبه فقط آقایان را ببینیم و خانم‌هایی که در این موضوع بسیار اهمیت دارند را حذف کنیم، اصلاً با رویکرد ما در معاونت زنان دولت چهاردهم سازگار نیست.»

او آن‌زمان از نمایندگان مجلس خواش کرد که فعلاً این طرح را متوقف کنند تا فرآیند علمی طی و نظر کارشناسی اعلام شود؛ اتفاقی که در نهایت نیفتاد.

بیم افزایش طلاق

اردیبهشت‌ماه امسال بود که مرکز پژوهش‌های مجلس درباره «طرح اصلاح موادی از قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و برخی احکام راجع به مهریه»، گزارشی کارشناسی را منتشر کرد. کارشناسان این گزارش آن‌زمان نوشتند که در خصوص محکومان مالی، قانون‌گذاری باید به‌نجوی باشد که تعادل بین حقوق محکوم‌علیه و محکوم‌له ایجاد شده و به‌گونه‌ای نباشد که فرار از پرداخت دین، تسهیل شود یا سختگیری بیش از حدی بر محکوم‌علیه وارد شود: «در راستای الزام محکوم‌علیه به پرداخت دین، نکات ذیل را باید مدنظر داشت. اول اینکه، مسئله حبس محکومان مالی در نظام‌های حقوقی، موافقان و مخالفانی داشته و دارد؛ لکن توجه به این نکته ضروری است که هدف از حبس محکوم مالی، وادارکردن او به ادای دین است. تجربه نشان داده که اثر این حبس در کوتاه‌مدت بوده و اگر شخصی واقعاً مالدار

«هم‌میهن» به یک نسخه از آن دسترسی پیدا کرده، در ماده ۹ این طرح اصلاحی آمده است: «در ماده ۲۲ قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۱، عدد «چهارده» جایگزین عدد «یکصد و ده» می‌شود.

این طرح، مواد دیگری هم دارد که موجب نقدهایی شده است؛ مثلاً در ماده ۷ متن اولیه این طرح آمده است: «در صورتی که زوج، تمام یا بخشی از حقوق مالی را استیفا کرده باشد یا اموال و هدایایی اخذ کرده باشد، در صورت درخواست زوج، دادگاه می‌تواند صدور حکم طلاق را به استرداد تمام یا بخشی از حقوق مالی استیفاشده یا اموال اخذشده، مشروط کند.»

از طرف دیگر، در ماده ۵ این طرح نوشته شده است که در ماده ۱۰۸۵ قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴/۸/۸ عبارت «از ایفای وظایفی که در مقابل شوهر دارد»، به عبارت «از تمکین خاص» اصلاح می‌شود. در تبصره یک و دو این ماده هم اصلاحاتی درباره حق حبس زوج انجام شده است و براساس آن، در این موارد، حق حبس زوج ساقط می‌شود: ۱- در صورتی که اعسار زوج پذیرفته شود یا مهریه تقسیت و اولین قسط پرداخت شود. ۲- در صورتی که در دعوی تمکین، زوج به حق حبس خود استناد کند و دادگاه بخشی از مهریه را تعیین کرده و زوج آن را پرداخت کند.

در ماده ۲ این طرح هم درباره نوسانات قیمت ارز و سکه بهار آزادی که معمولاً برای مهریه زنان در نظر گرفته می‌شود، اصلاحاتی صورت گرفته است: در این ماده آمده است: «در مواردی که محکوم‌به، وجه نقد رایج نباشد و دادگاه به مأخذ اموالی مثل طلا، سکه بهار آزادی، ارز و... رأی به تقسیت آن صادر کند، قاضی صادرکننده رأی، در رأی تصریح می‌کند که در صورت حدوث بیش از ۱۵ درصد نوسانات قیمت هر قسط محکوم‌به، قاضی اجرای احکام دادگستری حسب مورد به درخواست محکوم‌له یا محکوم‌علیه و صرفاً متناسب با تغییر قیمت حادث‌شده، براساس استعلام از مراجع ذی‌صلاح مرتبط با محکوم‌به و با کسب نظر قاضی صادرکننده رأی قطعی، اقساط یا تعدیل می‌کند.»

پیگیری این طرح در ماه‌های گذشته، غیر از حقوقدانان و فعالان حقوق زنان، صدای اعتراض بعضی مسئولان را هم بلند کرد. خردادماه گذشته بود که زهرا بهروزآذر، معاون زنان و خانواده رئیس‌جمهوری گفت که اصلاح «مهریه» باید متوقف شود و مطالعات جدی در این زمینه انجام نشده است. او گفت که موضوع مهریه یکی از موضوعات مهم همه خانواده‌هاست؛

زهرا داور
مدرس و پژوهشگر
حقوق زنان و خانواده:

وقتی نمایندگان مجلس می‌خواهند طرحی را به صورت قانون درآورند، طبیعتاً باید زمینه‌ای برای ایش در نظر گرفته و نگاهی به جامعه داشته باشند. شاید از نظر اقتصادی به این موضوع توجه شده باشد، اما از نظر فرهنگی مطلقاً نه

الناز محمدی

دبیر گروه جامعه

پس از حرف‌وحدیث‌های بسیار، دیروز بالاخره «طرح اصلاح موادی از قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و قانون مدنی» در صحن مجلس مطرح و با اکثریت آرا تصویب شد. اسفندماه سال گذشته بود که «طرح اصلاح موادی از قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و برخی احکام راجع به مهریه» در کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس مطرح و بعضی مواد آن، به‌ویژه موادی که مربوط به مهریه بود، سررصدای زیادی به‌راه انداخت. پس از آن و در همراه بود که کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس آن را دوباره بررسی و به گفته رئیس این کمیسیون، بعضی ابهامات آن رفع و مجدداً تقدیم هیئت‌رئیس مجلس شد. در نهایت دیروز، نمایندگان با ۱۹۷ رأی موافق، ۳۸ رأی مخالف و ۷ رأی ممتنع از مجموع ۲۴۲ نماینده حاضر در جلسه، با کلیات این طرح موافقت کردند؛ رأیی که پیش‌بینی می‌شود در بررسی جزئیات این طرح هم تکرار و این اصلاح، نهایی شود.

نمایندگان موافق این طرح می‌گویند برای کم کردن تعداد زندانیان مهریه، دست به اصلاح قانون مهریه زده‌اند؛ پرسررصداترین بخش این طرح، کاهش سقف ضمانت اجرای کیفری از ۱۱۰ سکه به ۱۴ سکه است. اگر این طرح تبدیل به قانون شود، ضمانت اجرای کیفری تنها برای مهریه‌هایی تا ۱۴ سکه اعمال می‌شود و دیگر مانند قبل که اگر کسی مهریه تا سقف ۱۱۰ سکه بهار آزادی را پرداخت نمی‌کرد، ممکن بود به زندان برود، این محکومیت اعمال نمی‌شود. تدوین‌کنندگان این طرح، هدف آن را کاهش تعداد زندانیان به‌ویژه کسانی می‌دانند که توان مالی پرداخت مهریه‌های سنگین را ندارند و آن را راهی برای کاهش آسیب‌های اجتماعی مرتبط با زندان می‌دانند. در مقابل اما تعداد زیادی از حقوقدانان و فعالان حقوق زنان معتقدند که محدودتر کردن شرایط دریافت مهریه توسط زنان، آن هم در شرایطی که براساس مواد قانون مدنی، حق طلاق، حضانت، خروج از کشور و... با مرد است، بیش از پیش تبعیض در قوانین، علیه زنان تشدید می‌شود؛ یکی از مثال‌ها مربوط به حق طلاق است، اینکه اگر زنی حق طلاق نداشته باشد و بخواهد از اهرم فشار مهریه استفاده کند تا طلاق بگیرد، عملاً این ابزار از دست‌اش خارج می‌شود.

هر چند هنوز متن نهایی که دیروز کلیاتش در مجلس تصویب شد، منتشر نشده اما براساس متن اولیه این طرح که

نشانه‌های رایج دیابت در زنان

به گفته یک متخصص تغذیه، خشکی واژن، عفونت‌های مکرر ادراری، عفونت‌های قارچی، نامنظمی پریود و ناباروری می‌تواند از نشانه‌های دیابت در زنان باشد که شناسایی زودهنگام این نشانه‌ها و پیگیری درمان، می‌تواند به‌طور قابل‌توجهی از بروز این عوارض بکاهد. به گزارش خبرنگاران، فرزند روشن‌ضمیر، متخصص و مشاور تغذیه در این‌باره گفت: «دیابت (بیماری قند) شرایطی است که در آن بدن قادر نیست به‌درستی از گلوکز (قند) استفاده کند که این امر منجر به بالا رفتن سطح قند خون می‌شود و زنان اغلب به‌دلیل تفاوت در آناتومی، هورمون‌ها و باروری، علائم بیشتر و منحصربه‌فردی از دیابت را تجربه می‌کنند.» او ادامه داد: «سندرم تخمدان پلی‌کیستیک و دیابت، یک ارتباط دوطرفه دارند؛ به این معنی که هرکدام می‌توانند خطر دیگری را افزایش دهند. حدود ۵۰ تا ۸۰ درصد از افراد مبتلا به سندرم تخمدان پلی‌کیستیک، دچار مقاومت به انسولین هستند که خطر ابتلا به دیابت را بالا می‌برد. دیابت نیز به‌دلیل عدم تعادل هورمونی، خطر این بیماری زنانه را افزایش می‌دهد.»

تأمین آب تهران از طریق چاه

رئیس کمیسیون سلامت، محیط‌زیست و خدمات شهری شهرداری تهران گفته است، فعلاً با چاه‌های متعددی که وزارت نیرو حفر کرده است، بیش از نیمی از آب تهران از این طریق تأمین می‌شود؛ اما علاج بخشی آبخوار و بهره‌گیری از جریان‌های سیلابی از جمله برنامه‌های مهمی هستند که باید پیگیری شوند. مهدی پیرهادی در این‌باره گفت: «وضعیت آب تهران، یکی از چالش‌های مهم شهر محسوب می‌شود، همچنین منابع آبی تهران تحت فشار زیادی است. جمعیت تهران به‌مرور افزایش پیدا کرد و متناسب با آن، بسیاری از زیرساخت‌ها توسعه پیدا نکرد. بحران آب امسال سخت‌تر از همیشه است، گریبان تهران را گرفته و پیش‌بینی این است که این بحران تا پایان پاییز ادامه دارد.» او ادامه داد: «بحران امروز نتیجه ناکارآمدی برخی مدیران است، چراکه نتوانستند برنامه‌ریزی درستی انجام دهند.»

سوختگی؛ حادثه‌ای پرهزینه

معاون درمان وزارت بهداشت، سوختگی را از تلخ‌ترین و پرهزینه‌ترین حوادث قابل پیشگیری دانست. سجاد رضوی در پیامی در این‌باره نوشته است: «در نگاه نخست شاید شباهتی میان سوختگی و دیابت به چشم نیاید، اما با تأمل بیشتر درمی‌یابیم که این دو، در دوری یک سکه در نظام سلامت هستند. در ظاهر، سوختگی حادثه‌ای حاد است که در لحظه رخ می‌دهد و دیابت بیماری‌ای مزمن است که در گذر زمان پیشرفت می‌کند؛ اما هر دو وجه اشتراک‌های مهمی دارند. ازجمله: هر دو قابل پیشگیری‌اند، مدیریت مؤثر هر دو ریشه در «فرهنگ سلامت» دارد، هر دو پس از درمان جسمی نیازمند حمایت‌های روانی، اقتصادی و اجتماعی‌اند و هر دو برای بازگشت بیمار به زندگی عادی، به همدلی جامعه و آموزش صحیح بیماران نیاز دارند.»